॥ तैत्तिरीय संहिता॥

॥द्वितीयः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां सप्तमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः॥

साध्या वै देवाः सुंवर्गकांमा एत १ षेड्रात्रमंपश्यन्तमाहं रन्तेनां ततो वै ते सुंवर्गं लोकमायन् य एवं विद्वा १ सः षड्रात्रमासंते सुवर्गमेव लोकं यंन्ति देवस्त्रं वै षेड्रात्रः प्रत्यख्य १ ह्यंतानिं पृष्ठानि य एवं विद्वा १ सः षड्रात्रमासंते साख्यादेव देवतां अभ्यारोहन्ति षड्रात्रो भंवति षड्वा ऋतवः षदृष्ठानि॥ १॥

पृष्ठैरेवर्तून्वारोहन्त्यृतुभिः संवथ्सरन्ते संवथ्सर एव प्रति तिष्ठन्ति बृहद्रथन्तराभ्यां यन्तीयं वाव रंथन्तरम्सौ बृहदाभ्यामेव यन्त्यथां अनयोरेव प्रति तिष्ठन्त्येते वै यज्ञस्यां असायंनी स्रुती ताभ्यांमेव सुंवर्गं लोकं यंन्ति त्रिवृदंग्निष्टोमो भंवति तेजं एवावं रुन्धते पश्चद्शो भंवतीन्द्रियमेवावं रुन्धते सप्तद्शः॥२॥

भ्वत्यन्नाद्यस्यावंरुद्धा अथो प्रैव तेनं जायन्त एकविर्शो भंवित प्रतिष्ठित्या अथो रुचमेवात्मन्दंधते त्रिण्वो भंवित् विजित्यै त्रयस्त्रिर्शो भंवित प्रतिष्ठित्यै सदोहविर्धानिनं एतेन षड्रात्रेणं यजेर्न्नाश्वंत्थी हिव्धानं चाग्नींध्रं च भवत्स्ति सुंवर्ग्यश्रक्तीवंती भवतः सुवर्गस्यं लोकस्य समिष्ट्या उलूखंलबुध्नो यूपो भवति प्रतिष्ठित्यै प्राश्चो यान्ति प्राङिव हि सुंवर्गः॥३॥

लोकः सर्रस्वत्या यान्त्येष वै देवयानः पन्थास्तमेवान्वारोहन्त् यान्त्यवंर्तिमेवान्यस्मिन्प्रतिषज्यं प्रतिष्ठां गंच्छन्ति यदा दशं श्रतं कुर्वन्त्यथैकंमुत्थान १ श्रतायुः पुरुषः श्रतेन्द्रिय आयुंष्येवेन्द्रिये प्रतिं तिष्ठन्ति यदा श्रतः सहस्रं कुर्वन्त्यथैकंमुत्थान १ सहस्रंसम्मितो वा असौ लोकों-ऽमुमेव लोकम्भि जंयन्ति यदेषां प्रमीयेत यदा वा जीयेरन्नथैकंमुत्थानन्ति तीर्थम्॥४॥

कुसुरुबिन्द औद्दांलिकरकामयत पशुमान्थ्स्यामिति स एतः संप्तरात्रमाहंरत्तेनायजत् तेन् वै स यावंन्तो ग्राम्याः पशवस्तानवारुन्द य एवं विद्वान्थ्संप्तरात्रेण यजंते यावंन्त

पृष्ठानिं सप्तद्शः सुंवर्गो जंयन्ति यदैकांदश च॥१॥॥————[१]

पुरावस्तानवारुन्छ य पुर्व विद्वान्यसप्तरात्रण यजत् यावन्त पुर्व ग्राम्याः पुशवस्तानेवार्व रुन्छे सप्तरात्रो भेवति सप्त ग्राम्याः पशर्वः सप्तारण्याः सप्त छन्दार्रस्युभयस्यार्वरुद्धौ

दुहे तादगेव तत्॥७॥

त्रिवृदंग्निष्टोमो भंवति तेर्जः॥५॥

भंवत्यन्नाद्यस्यावंरुद्धा अथो प्रैव तेनं जायत एकविश्वा भंवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचंमेवात्मन्धंते त्रिण्वो भंवति विजित्ये पश्चिवश्वांऽग्निष्टोमो भंवति प्रजापंतेरात्ये महाव्रतवांनन्नाद्यस्यावंरुद्धे विश्वजिथ्मवंपृष्ठोऽतिरात्रो भंवति सर्वस्याभिजिंत्ये यत्प्रत्यख्यम्पूर्वेष्वहंःसु पृष्ठान्यंपेयः प्रत्यख्यम्॥६॥ विश्वजिति यथां दुग्धामंप्सीदंत्येवमंत्तममहंः स्यान्नेकरात्रश्चन स्याद्धहद्रथन्तरे पूर्वेष्वहःसूपं यन्तीयं वाव रंथंतरमसौ बृहदाभ्यामेव न यन्त्यथों अनयोरेव प्रति

एवावं रुन्द्धे पश्चदशो भंवतीन्द्रियमेवावं रुन्द्धे सप्तदशो

तेजं उपेयः प्रत्यख्विन्द्विचंत्वारिश्श्रिषाशाम्——[२]
बृह्स्पतिरकामयत ब्रह्मवर्च्सी स्यामिति स
पुतमेष्टरात्रमेपश्यत्तमाहर्त्तेनायजत् ततो वै स ब्रह्मवर्चस्यभवद्य
पुवं विद्वानेष्टरात्रेण यजंते ब्रह्मवर्चस्थेव भेवत्यष्टरात्रो

तिष्ठन्ति यत्प्रत्यर्खं विश्वजितिं पृष्ठान्युंपयन्ति यथा प्रत्तां

भंवत्यष्टाख्यंरा गायत्री गांयत्री ब्रंह्मवर्चसम्गांयत्रियैव ब्रंह्मवर्चसमवं रुन्द्धेऽष्टरात्रो भंवति चतंस्रो वै दिश्श्चतंस्रो-ऽवान्तरदिशा दिग्भ्य एव ब्रंह्मवर्चसमवं रुन्द्धे॥८॥

त्रिवृदंग्निष्टोमो भंवति तेजं एवावं रुन्द्धे पश्चद्शो भंवतीन्द्रियमेवावं रुन्द्धे सप्तद्शो भंवत्यन्नाद्यस्यावंरुद्धा अथो प्रैव तेनं जायत एकविश्शो भंवति प्रतिष्ठित्या अथो रुचंमेवात्मन्धंते त्रिण्वो भंवति विजित्यै त्रयस्त्रिश्शो भंवति प्रतिष्ठित्यै पश्चविश्शोंऽग्निष्टोमो भंवति प्रजापंतेराप्त्ये महाव्रतवांनन्नाद्यस्यावंरुद्धौ विश्वजिथ्सर्वपृष्ठोऽतिरात्रो भंवति सर्वस्याभिजित्यै॥९॥

दिग्भ्य एव ब्रह्मवर्चसमवंरुन्धेऽभिजिंत्यै॥३॥॥———[३]

प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत् ताः सृष्टाः ख्युधं न्यांयन्थ्स एतं नंवरात्रमंपश्यत्तमाहंर्त्तेनांयजत् ततो वै प्रजाभ्योऽ कल्पत् यर्हिं प्रजाः ख्युधं निगच्छेयुस्तर्हिं नवरात्रेणं यजेतेमे हि वा एतासां लोका अक्रुंप्ता अथैताः ख्युधं नि गंच्छन्तीमानेवाभ्यों लोकान्कल्पयति तान्कल्पंमानान्प्रजाभ्योऽनं कल्पते कल्पंन्ते॥१०॥

अस्मा इमे लोका ऊर्जम्प्रजासुं दधाति त्रिरात्रेणैवेमं लोकं केल्पयति त्रिरात्रेणान्तरिखं त्रिरात्रेणामुं लोकं यथां गुणे गुणमन्वस्यत्येवमेव तल्लोके लोकमन्वंस्यति धृत्या अशिथिलम्भावाय ज्योतिर्गौरायुरिति ज्ञाताः स्तोमां भवन्तीयं वाव ज्योतिरन्तरिंख्यं गौरसावायुंरेष्वेंव लोकेषु प्रति तिष्ठन्ति ज्ञात्रं प्रजानाम्॥११॥

गुच्छति नुवरात्रो भंवत्यभिपूर्वमेवास्मिन्तेजों दधाति यो ज्योगांमयावी स्याथ्स नंवरात्रेणं यजेत प्राणा हि वा एतस्यार्धृता अथैतस्य ज्योगांमयति प्राणानेवास्मिंन्दाधारोत

यदीतासुर्भवंति जीवंत्येव॥१२॥

कर्ल्पन्ते प्रजानान्त्रयंस्त्रि श्राच॥४॥ प्रजापंतिरकामयत प्र जांयेयेति स एतं दशंहोतारमपश्यत्तमं दशरात्रमंसृजत तेनं दशरात्रेण प्राजांयत दशरात्रायं दीख्यिष्यमाणो दर्शहोतारं जुहुयाद्दर्शहोत्रैव दंशरात्र स्मृजते तेनं दशरात्रेण प्र जांयते वैराजो वा एष यज्ञो यद्दंशरात्रो य एवं विद्वान्दंशरात्रेण यजंते विराजंमेव गंच्छति प्राजापत्यो वा एष यज्ञो यद्दंशरात्रः॥१३॥

य एवं विद्वान्दंशरात्रेण यजंते प्रैव जांयत् इन्द्रो वे सद्दृश्वतांभिरासीत्स न व्यावृतंमगच्छत्स प्रजापंतिमुपांधावत् तस्मां एतं दंशरात्रम्प्रायंच्छत्तमाहंरत्तेनांयज ततो वे सौंऽन्याभिर्देवतांभिर्व्यावृतंमगच्छदा एवं विद्वान्दंशरात्रेण यजंते व्यावृतंमेव पाप्मना भ्रातृंव्येण गच्छति त्रिक्कुद्वे॥१४॥

पुष यज्ञो यद्देशरात्रः कुकुत्पेश्चद्दशः कुकुदेकिविश्शः कुकुत्रेयस्त्रिश्शो य एवं विद्वान्देशरात्रेण यज्ञेते त्रिकुकुदेव समानानां भवति यज्ञेमानः पश्चद्दशो यज्ञेमान एकिविश्शो यज्ञेमानस्त्रयस्त्रिश्शः पुर् इतंरा अभिचर्यमाणो दशरात्रेणं यज्ञेत देवपुरा एव पर्यूहते तस्य न कुतंश्चनोपांच्याधो भवति नैनंमभिचरन्थ्स्तृणुते देवासुराः संयंत्ता आस्नन्ते देवा एताः॥१५॥

देवपुरा अंपश्यन् यद्दंशरात्रस्ताः पर्यौहन्त् तेषां न कुतंश्चनोपाँच्याधोऽभवत्ततों देवा अभवन्परासुरा यो भ्रातृंच्यवान्थस्याथ्स दंशरात्रेणं यजेत देवपुरा एव पर्यूहते तस्य न कुतंश्चनोपाँच्याधो भवति भवंत्यात्मना पराँस्य भ्रातृंव्यो भवति स्तोमः स्तोम्स्योपंस्तिर्भवति भ्रातृंव्यमेवोपंस्तिं कुरुते जामि वै॥१६॥

एतत्कुर्वन्ति यज्याया ५ सङ् स्तोमं मुपेत्य कनीया १ समुप्यन्ति यदंग्निष्टोमसामान्यवस्तांच परस्तांच भवन्त्यजांमित्वाय त्रिवृदंग्निष्टोमों ऽग्निष्टुदांग्नेयीषुं भवति तेजं एवावं रुन्धे पश्चदश उक्थ्यं ऐन्द्रीष्विंन्द्रियमेवावं रुन्द्धे त्रिवृदंग्निष्टोमो वैंश्वदेवीषु पुष्टिंमेवावं रुन्द्धे सप्तदशों ऽग्निष्टोमः प्रांजापत्यासुं तीव्रसोमों ऽन्नाद्यस्यावंरुद्धा अथो प्रैव तेनं जायते॥१७॥ एकवि १ श उक्थ्यंः सौरीषु प्रतिष्ठित्या अथो रुचंमेवात्मन्धंत्ते सप्तदशौंऽग्निष्टोमः प्रांजापत्यासूपहव्यं उपहवमेव गंच्छति त्रिणवावंग्निष्टोमाव्भितं ऐन्द्रीषु विजित्यै त्रयस्त्रि इश उक्थ्यों वैश्वदेवीषु प्रतिष्ठित्यै विश्वजिथ्सर्वपृष्ठोऽ तिरात्रो भंवति सर्वस्याभिजिंत्यै॥१८॥

प्राजापुत्यो वा एष युज्ञो यद्दंशरात्रस्थिकुकुद्वा एता वै जांयत् एकंत्रिरशच॥५॥॥=[५] ऋतवो वै प्रजाकामाः प्रजां नाविन्दन्त् तेऽकामयन्त प्रजार संजेमहि प्रजामवं रुन्धीमहि प्रजां विन्देमहि

प्रजा र सृंजेमिह प्रजामवं रुन्धीमिह प्रजां विन्देमिह प्रजावन्तः स्यामेति त एतमेंकादशरात्रमंपश्यन्तमाहंरन्तेनांयजन ततो वै ते प्रजामंसृजन्त प्रजामवांरुन्थत प्रजामंविन्दन्त प्रजावंन्तोऽभवन्त ऋतवोऽभवन्तदांतिवानांमार्तवत्वमृंतूनां वा एते पुत्रास्तस्मांत्॥१९॥

आर्त्वा उंच्यन्ते य एवं विद्वारसं एकादशरात्रमासंते प्रजामेव सृंजन्ते प्रजामवं रुन्थते प्रजां विंन्दन्ते प्रजावंन्तो भवन्ति ज्योतिरितरात्रो भवित् ज्योतिरेव पुरस्तांद्दधते सुवर्गस्यं लोकस्यानुंख्यात्ये पृष्ठ्यः षड्हो भवित् षड्वा ऋतवः षद्घानिं पृष्ठेरेवर्तून्न्वारोहन्त्यृतुभिः संवथ्सरन्ते संवथ्सर एव प्रतिं तिष्ठन्ति चतुर्विर्शो भवित् चतुर्विरशत्यख्यरा गायत्री॥२०॥

गायत्रम्ब्रह्मवर्चसङ्गायित्रयामेव ब्रह्मवर्चसे प्रतिं तिष्ठन्ति चतुश्चत्वारिष्शो भवित् चतुंश्चत्वारिष्शदख्वरा त्रिष्ठुगिन्द्रियं त्रिष्ठुष्त्रिष्ठुभ्येवेन्द्रिये प्रतिं तिष्ठन्त्यष्टाचत्वारिष्शो भवत्यष्टाचेत्वारिष्शदख्वरा जगंती जागंताः प्शवो जगंत्यामेव पृशुषु प्रतिं तिष्ठन्त्येकादशरात्रो भवित् पश्च वा ऋतवं आर्त्वाः पश्चर्तुष्वेवार्त्वेषुं संवथ्सरे प्रतिष्ठायं प्रजामवं रुन्धतेऽतिरात्राविभेतों भवतः प्रजायै परिंगृहीत्यै॥२१॥ तस्मौद्गायुत्र्येकान्नपंश्चाशर्च॥६॥॥——[६]

पुन्द्रवायवाग्रांन्गृह्णीयाद्यः कामयेत यथापूर्वम्प्रजाः कंल्परित्रितिं यज्ञस्य वे क्रृप्तिमन्ं प्रजाः कंल्पन्ते यज्ञस्याकृष्टिमन् न कंल्पन्ते यथापूर्वमेव प्रजाः कंल्पयित न ज्याया एषं कनीयानितं कामत्येन्द्रवायवाग्रांन्गृह्णीयादामयाविनं प्राणेन् वा एष व्यृध्यते यस्यामयिति प्राण ऐन्द्रवायवः प्राणेन्वेन् समर्धयित मैत्रावरुणाग्रांन्गृह्णीर्न् येषां दीख्यितानां प्रमीयेत॥२२॥

प्राणापानाभ्यां वा एते व्यृध्यन्ते येषां दीख्यितानां प्रमीयंते प्राणापानो मित्रावरुंणौ प्राणापानावेव मुंखतः परि हरन्त आश्विनाग्रांन्गृह्णीतानुजावरों ऽश्विनौ वै देवानांमानुजावरो पश्चेवाग्रम्पर्यतामश्विनांवेतस्यं देवता य आंनुजावरस्तावेवनमग्रम्परि णयतः शुक्राग्रांन्गृह्णीत गृतश्रीः प्रतिष्ठाकांमोऽसौ वा आंदित्यः शुक्र एषोऽन्तो-ऽन्तंम्मनुष्यंः॥२३॥

श्रियै गुत्वा नि वंर्ततेऽन्तांदेवान्तमा रंभते न ततः पापीयान्भवति मुन्थ्यंग्रान्गृह्णीताभिचरंन्नार्तपात्रं वा पृतद्यन्मंन्थिपात्रममृत्युनैवैनं ग्राहयति ताजगार्तिमार्च्छंत्याग्रयणा यस्यं पिता पितामृहः पुण्यः स्यादथ तन्न प्रांप्रुयाद्वाचा वा पृष इंन्द्रियेण व्यृध्यते यस्यं पिता पितामृहः पुण्यः॥२४॥

भवत्यथ् तन्न प्राप्नोत्युरं इवैतद्यज्ञस्य वागिव् यदाँग्रयणो वाचैवैनिमिन्द्रियेण् समर्थयित् न ततः पापीयान्भव- त्युक्थ्याँग्रान्गृह्णीताभिच्र्यमाणः सर्वेषां वा पृतत्पात्रांणामिन्द्रियं यदुंक्थ्यपात्र सर्वेणैवैनिमिन्द्रियेणाति प्र युंङ्के सरंस्वत्यभि नो नेषि वस्य इति पुरोरुचं कुर्याद्वाग्वै॥२५॥

सरंस्वती वाचैवैनमित प्र युंङ्के मा त्वत्खेत्राण्यरंणानि गुन्मेत्यांह मृत्योर्व खेत्राण्यरंणानि तेनैव मृत्योः खेत्राणि न गंच्छति पूर्णान्प्रहान्गृह्णीयादामयाविनः प्राणान् वा पृतस्य शुगृंच्छति यस्यामयंति प्राणा ग्रहाः प्राणानेवास्यं शुचो मुंश्रत्युत यदीतासुर्भवंति जीवंत्येव पूर्णान्प्रहान्गृह्णीयाद्यरिहं पर्जन्यो न वर्षेत्प्राणान् वा पृतर्हिं प्रजानाः शुगृंच्छति यर्हिं पर्जन्यो न वर्षेत्प्राणान् वा पृतर्हिं प्रजानाः शुगृंच्छति यर्हिं पर्जन्यो न वर्षेति प्राणा ग्रहाः प्राणानेव प्रजानाः शुचो मुंश्रति ताजक्प्र वंर्षित॥२६॥

प्रमीयेंत मनुष्यं ऋध्यते यस्यं पिता पिताम्हः पुण्यो वाग्वा एव

पूर्णान्यहान्यश्रीविश्वातिश्वारणाम्वात्यायाम्य गायुत्रो वा ऐन्द्रवायुवो गायुत्रम्प्रायणीयमह्स्तस्माँत्प्रायणीय-ऽहंन्नेन्द्रवायुवो गृंह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्णाति त्रैष्टुंभो वै शुक्रस्रेष्ट्रंभिन्द्वितीयमह्स्तस्माँद्वितीयेऽहंञ्छुको गृंह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्णाति जागंतो वा आंग्रयणो जागंतं तृतीयमह्स्तस्माँतृतीयेऽहंन्नाग्रयणो गृंह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्णात्येतद्वे॥२७॥

यज्ञमांप्दाच्छन्दा रस्याप्नोति यदाँग्रयणः श्वो गृह्यते यत्रैव यज्ञमदंशन्ततं एवेनम्पुनः प्र युङ्के जगंन्मुखो वे द्वितीयंस्त्रिरात्रो जागंत आग्रयणो यचंतुर्थेऽहंन्नाग्रयणो गृह्यते स्व एवेनमायतंने गृह्णात्यथो स्वमेव छन्दोऽनुं पूर्यावंतन्ते राथंतरो वा ऐन्द्रवायवो राथंतरम्पश्चममह्स्तस्मौत्पश्चमे-ऽहन्नं॥२८॥

ऐन्द्रवायवो गृंह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्णाति बार्हतो वै शुक्रो बार्हत षष्ठमह्स्तस्मात्ष्षेऽहं ञ्छुको गृंह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्णात्येतद्वे द्वितीयं युज्ञमांपुद्यच्छन्दा स्याप्नोति यच्छुकः श्वो गृह्यते यत्रैव युज्ञमदंशन्ततं एवैन्म्पुनः प्र युंक्के त्रिष्टुङ्गुंखो वै तृतीयंस्त्रिरात्रस्त्रेष्टुंभः॥२९॥

शुक्रो यथ्संप्तमेऽहंञ्छुको गृह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्यात्यथो स्वमेव छन्दोऽनुं पूर्यावंतन्ते वाग्वा आंग्रयणो वागेष्टममहस्तस्मांदष्टमेऽहंन्नाग्रयणो गृह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्णाति प्राणो वा ऐन्द्रवायवः प्राणो नंवममहस्तस्मांन्नवमे- ऽहंन्नेन्द्रवायवो गृह्यते स्व एवैनंमायतंने गृह्णात्येतत्॥३०॥

वै तृतीयं यज्ञमांप्द्यच्छन्दा रस्याप्नोति यदैन्द्रवायवः श्वो गृह्यते यत्रैव यज्ञमदृशन्ततं एवैनम्पुनः प्र युङ्केऽथो स्वमेव छन्दोऽनुं पूर्यावर्तन्ते पृथो वा एतेऽध्यपंथेन यन्ति येंऽन्येनैन्द्रवायवात्प्रंतिपद्यन्तेऽन्तः खलु वा एष यज्ञस्य यदृशममहर्दश्मेऽहंन्नेन्द्रवायवो गृह्यते यज्ञस्यं॥३१॥

पुवान्तं गृत्वापंथात्पन्थामपि यन्त्यथो यथा वहींयसा प्रतिसारं वहीन्त ताहगेव तच्छन्दार्स्यन्यौन्यस्यं लोकम्भ्यंध्यायन्तान्येतेनैव देवा व्यंवाहयन्नेन्द्रवायवस्य वा पृतदायतेनं यचंतुर्थमह्स्तस्मिन्नाग्रयणो गृंह्यते तस्मादाग्रयणस्यायतेने नव्मेऽहंन्नेन्द्रवायवो गृंह्यते शुक्रस्य वा पृतदायतेनं यत्पंश्रमम्॥३२॥ अह्स्तिस्मिन्नेन्द्रवाय्वो गृह्यते तस्मादैन्द्रवाय्वस्यायतेने सम्मेऽहंञ्छुको गृह्यत आग्रयणस्य वा एतदायतेनं यत्पष्ठमह्स्तिस्मिञ्छुको गृह्यते तस्माच्छुक्रस्यायतेनेऽष्ट्रमे-ऽहंन्नाग्रयणो गृह्यते छन्दा रस्येव तिद्व वाह्यति प्र वस्यसो विवाहमाप्रोति य एवं वेदाथो देवता य एव यज्ञे संविदं दधाति तस्मादिदमन्यौन्यस्मै ददाति॥३३॥

पुतहे पंश्रमेऽह्त्रेष्ट्रंभ पुतहृह्यते यज्ञस्यं प्रश्रमम्न्यस्मा एकंश्राटाण———[८]
प्रजापतिरकामयत् प्रजायेयेति स पुतं द्वादशरात्रमपश्यत्तम

ततो वै स प्राजांयत् यः कामयेत् प्र जांयेयेति स द्वांदशरात्रेणं यजेत् प्रैव जांयते ब्रह्मवादिनो वदन्त्यग्निष्टोमप्रांयणा यज्ञा अथ कस्मांदितरात्रः पूर्वः प्र युंज्यत् इति चख्युंषी वा एते यज्ञस्य यदंतिरात्रौ कनीनिक अग्निष्टोमौ यत्॥३४॥

अग्निष्टोमं पूर्वम्प्रयुश्चीरन्बंहिधां क्रनीनिकं दध्युस्तस्मांदितराः पूर्वः प्र युंज्यते चख्युंषी एव यज्ञे धित्वा मध्यतः क्रनीनिके प्रितं दधित यो वै गांयत्रीं ज्योतिःपख्यां वेद ज्योतिषा भासा सुंवर्गं लोकमेति यावंग्निष्टोमौ तौ पख्यौ येऽन्तरेऽष्टावुक्थ्याः स आत्मैषा वै गांयत्री ज्योतिःपख्या य एवं वेद ज्योतिषा

भासा सुंवर्गं लोकम्॥३५॥

पृति प्रजापंतिर्वा पृष द्वांदश्धा विहिंतो यद्वांदशरात्रो यावंतिरात्रौ तौ पृख्यौ येऽन्तरेऽष्टावुक्थ्याः स आत्मा प्रजापंतिर्वावेष सन्थ्सद्ध वै स्त्रेणं स्पृणोति प्राणा वै सत्प्राणानेव स्पृणोति सर्वांसां वा एते प्रजानां प्राणेरांसते ये स्त्रमासंते तस्मात्पृच्छन्ति किमेते स्त्रिण इतिं प्रियः प्रजानामुत्थितो भवति य एवं वेदं॥३६॥

अग्निष्टोमौ यथ्र्सुवर्गल्लोंकं प्रियः प्रजानाम्पर्श्वं च॥९॥॥———[९]

न वा एषों ऽन्यतों वैश्वानरः सुवर्गायं लोकाय प्राभेवदूर्ध्वो हु वा एष आतंत आसीत्ते देवा एतं वैश्वानरं पर्योहन्थ्सवर्गस्यं लोकस्य प्रभूत्या ऋतवो वा एतेनं प्रजापंतिमयाजयन्तेष्वां प्रोदिधि तद्द्रप्रोति हु वा ऋत्विख्यु य एवं विद्वान्द्वांदशाहेन यजते तें ऽस्मिन्नेच्छन्त स रस्महं वस्नताय प्रायंच्छत्॥३७॥

यवं ग्रीष्मायौषंधीर्व्रषाभ्यों व्रीहीञ्छ्रदे माषतिलौ हेमन्तशिशिराभ्यान्तेनेन्द्रम्प्रजापंतिरयाजयत्ततो वा इन्द्र इन्द्रोऽभवत्तरमादाहुरानुजाव्रस्यं यज्ञ इति स ह्येतेनाग्रे- ऽयंजतेष ह् वै कुणपंमत्ति यः स्त्रे प्रंतिगृह्णातिं पुरुषकुणपमंश्वकुणपङ्गौर्वा अत्रं येन् पात्रेणात्रम्बिभंति यत्तत्र निर्णेनिजति ततोऽधिं॥३८॥

मलं जायत एकं एव यंजेतेको हि प्रजापंतिरार्श्रोद्वादंश् रात्रींदींख्यितः स्याद्वादंश् मासाः संवथ्सरः संवथ्सरः प्रजापंतिः प्रजापंतिर्वावेष एष ह् त्वे जायते यस्तप्सोऽधि जायते चतुर्धा वा एतास्तिस्रस्तिस्रो रात्रयो यद्वादंशोपसदो याः प्रथमा यज्ञं ताभिः सम्भरति या द्वितीयां युज्ञं ताभिरा रंभते॥३९॥

यास्तृतीयाः पात्रांणि ताभिर्निर्णेनिक्ते याश्चंतुर्थीरिष् ताभिरात्मानमन्तरतः शुन्धते यो वा अस्य पृशुमित्तं मार्सर सौंऽित्त यः पुरोडाशंम्मस्तिष्कर् स यः परिवापम्पुरीष्र स य आज्यंम्मुज्ञान्र स यः सोम्र स्वेद्र सोऽिपं ह वा अस्य शीर्षण्यां निष्पदः प्रतिं गृह्णाति यो द्वांदशाहे प्रतिगृह्णाति तस्माद्वादशाहेन न याज्यंम्पाप्मनो व्यावृत्त्यै॥४०॥

अर्यच्छुदिधं रभते द्वादशाहेनं चुत्वारिं च॥10॥॥———[१०]

एकंस्मै स्वाहां द्वाभ्याः स्वाहां त्रिभ्यः स्वाहां चृतुभ्यः स्वाहां पश्चभ्यः स्वाहां पृङ्काः स्वाहां सप्तभ्यः स्वाहां ऽष्टाभ्यः स्वाहां नवभ्यः स्वाहां द्वाभ्यः स्वाहां चतुर्द्वाभ्यः स्वाहां त्रयोद्वाभ्यः स्वाहां चतुर्द्वाभ्यः स्वाहां पश्चद्वाभ्यः स्वाहां वोड्वाभ्यः स्वाहां पश्चद्वाभ्यः स्वाहां वोड्वाभ्यः स्वाहां सप्तद्वाभ्यः स्वाहां पश्चद्वाभ्यः स्वाहां वोड्वाभ्यः स्वाहां नवंविःशत्ये स्वाहेकान्न चेत्वारिःशत्ये स्वाहानवंचत्वारिःशते स्वाहेकान्न पृष्टे स्वाहेकान्न चेत्वारिःशते स्वाहानवंचत्वारिःशते स्वाहानवंविःशत्ये स्वाहेकान्न चेत्वारिःशते स्वाहानवंविःशतये स्वाहानवंविःशतये स्वाहानवंविःशतये स्वाहानवंविःशतये स्वाहानवंविःशतये स्वाहानवंवारिःशते स्वाहान्त्रयः स्वाहान्यः श्वाताभ्याः स्वाहान्त्रयः स्वाहान्यः श्वाताभ्याः स्वाहान्याः सर्वस्मे स्वाहां॥४१॥

नवंचत्वारि २ शते स्वाहैका त्रैकंवि २ शतिश्च॥ 11॥ ॥ [१ १]

एकंस्मै स्वाहाँ त्रिभ्यः स्वाहां पृश्चभ्यः स्वाहां सप्तभ्यः स्वाहां नवभ्यः स्वाहंकादशभ्यः स्वाहां त्रयोदशभ्यः स्वाहां पश्चदशभ्यः स्वाहां सप्तदशभ्यः स्वाहेकात्र विश्रेशत्ये स्वाहा नवंविश्शत्ये स्वाहेकात्र चंत्वारिश्शते स्वाहा नवंविश्यते स्वाहेकात्र षृष्ट्ये स्वाहा नवंषष्ट्ये स्वाहेकात्राशीत्ये स्वाहा नवंषष्ट्ये स्वाहेकात्राशीत्ये स्वाहा नवंषष्ट्ये स्वाहेकात्राशीत्ये स्वाहा नवंशीत्ये स्वाहेकात्र श्राताय स्वाहां

शृताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहाँ॥४२॥

एकंस्मै क्रियः पंश्राशत्॥12॥॥————[१२] द्वाभ्या स्वाहां चृतुभ्यः स्वाहां पृद्धाः स्वाहां पृद्धाः स्वाहां पृद्धाः स्वाहां चृतुर्भ्यः स्वाहां दृशभ्यः स्वाहां द्वादृशभ्यः स्वाहां चेतुर्दृशभ्यः स्वाहां पोडुशभ्यः स्वाहां विश्रष्टित्ये स्वाहां प्राताय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥४३॥

द्वाभ्यांमुष्टानंवत्यै पिट्वर्षशतिः॥13॥॥———[१३]

त्रिभ्यः स्वाहां पृश्चभ्यः स्वाहां सप्तभ्यः स्वाहां न्वभ्यः स्वाहं काद्रशभ्यः स्वाहां त्रयोद्रशभ्यः स्वाहां पश्चद्रशभ्यः स्वाहां सप्तद्रशभ्यः स्वाहं सप्तद्रशभ्यः स्वाहं सप्तद्रशभ्यः स्वाहं विश्रात्ये स्वाहा नवंविश्रात्ये स्वाहं नवंविश्रात्ये स्वाहं नवंविश्रात्ये स्वाहं नवंविश्रात्ये स्वाहं नवंषिष्ठे स्वाहं नवंषिष्ठे स्वाहं नवंशित्ये स्वाहं नवंशित्ये स्वाहं श्रताय स्वाहं श्रताय स्वाहं सर्वस्मे स्वाहं॥४४॥

व्रिभ्यौंऽष्टाचत्वारिर्श्यत्॥14॥॥———[१४]

चतुर्भ्यः स्वाहाँ ऽष्टाभ्यः स्वाहाँ द्वाद्शभ्यः स्वाहां षोडुशभ्यः स्वाहां विश्शृत्यै स्वाहा षण्णंवत्यै स्वाहां शृताय स्वाहा

सर्वस्मै स्वाहाँ॥४५॥

चृतुर्भ्यः षण्णंवत्यै षोडंश॥15॥॥———[१५]

पृश्चभ्यः स्वाहां दृशभ्यः स्वाहां पश्चदृशभ्यः स्वाहां विश्शृत्ये स्वाहा पर्श्वनवत्ये स्वाहां शृताय स्वाहा सर्वसमे स्वाहां॥४६॥

पुश्चभ्यः पुश्चनवत्ये चतुर्दश॥16॥॥———[१६]

दुशभ्यः स्वाहां विश्शृत्ये स्वाहां त्रिश्शते स्वाहां चत्वारिश्शते स्वाहां पश्चाशते स्वाहां षृष्ट्ये स्वाहां समृत्ये स्वाहां ऽशीत्ये स्वाहां नवृत्ये स्वाहां शृताय स्वाहा सर्वस्मे स्वाहां॥४७॥

दुशभ्यो द्वाविर्श्शतिः॥17॥॥———[१७]

विष्शृत्यै स्वाहां चत्वारिष्शते स्वाहां षृष्ट्ये स्वाहांऽशीत्यै स्वाहां शृताय स्वाहा सर्वसमै स्वाहां॥४८॥

विर्शत्यै द्वादंश।18॥। [१८]

पृश्चाशते स्वाहां शताय स्वाहा द्वाभ्या १ शताभ्या १ स्वाहां त्रिभ्यः शतेभ्यः स्वाहां चतुभ्यः शतेभ्यः स्वाहां पृश्चभ्यः श्तेभ्यः स्वाहां षुद्धाः श्तेभ्यः स्वाहां सप्तभ्यः श्वेभ्यः स्वाहां-ऽष्टाभ्यः श्वेभ्यः स्वाहां नवभ्यः श्वेभ्यः स्वाहां सहस्राय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥४९॥

प्रशासते हात्रिरंशत्॥१९॥॥————[१९]
श्वाय स्वाहां स्हस्रांय स्वाहाऽयुतांय स्वाहां
नियुतांय स्वाहां प्रयुतांय स्वाहाऽर्बुदाय स्वाहा न्यंर्बुदाय स्वाहां समुद्राय स्वाहा मध्यांय स्वाहाऽन्ताय स्वाहां परार्धाय स्वाहोषसे स्वाहा व्यंष्ट्रये स्वाहोदेष्यते स्वाहोद्याते स्वाहोदिताय स्वाहां सुवर्गाय स्वाहां लोकाय स्वाहा सर्वसमै स्वाहां॥५०॥

श्तायाष्टात्रिर्शात्॥20॥॥————————[२०]

प्रजवं ब्रह्मवादिनः किमेष वा आप्त आंदित्या उभयोः प्रजापंतिरन्वांयन्निन्द्रो वै सदिङ्किन्द्रो वै शिथिलः प्रजापंतिरकामयतान्नादः सा विराडसावांदित्यौऽर्वाङ्कृतमा मेऽग्निना स्वाहाधिन्द्ज्यौऽञ्चेतायं कृष्णायौषंधीभ्यो वनस्पतिभ्यो विश्वातिः॥20॥ प्रजवं प्रजापंतिर्यदंछन्दोमन्ते हुवे सवाहमोषंधीभ्यो द्विचंत्वारिश्वात्॥42॥ प्रजवंश्व सर्वसमै स्वाहाँ॥॥———[२१]

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/stotrasamhita Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/